

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3 ΦΥΛΛΟΥ
ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

(ΤΗΣ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1952)

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς».

(Ὁ Κύριος Ἰωάν. 20, 21)

“ΕΡΓΑΤΗΣ ΑΝΕΠΑΙΣΧΥΝΤΟΣ,,

Ὁ Ἄπ. Παῦλος συνίστα εἰς τὸν Τιμόθεον νὰ δειχθῆ «ἐργάτης ἀνεπαίσχυντος» (Β' Τιμ. β. 15), ἐν μέσῳ μᾶς κοινωνίας, ἡ ὁποία ἐδούλευεν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν, διότι ἡ διάδοσις τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας δὲν θὰ ἐπραγματοποιεῖτο χωρὶς ἐργασίαν πολλὴν καὶ μόχθον διαρκῆ. Ἡ σύστασις αὐτῆ τοῦ Ἀποστόλου δὲν χάνει ποτὲ τὴν ἐπικαιρότητά της, ὅσον δῆποτε καὶ ἂν ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους. Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα ἡ εὐαγγελικὴ πίστις ἐγνώρισε βεβαίως πολλοὺς θριάμβους, ἕως ὅτου ἐκυριόρχησε τῶν κοινωνιῶν. Δὲν σημαίνει ὁμως τοῦτο ὅτι ἐνώπιόν μας ἀπλοῦται στάδιον ἀναπαύσεως. Ἄν ἡ ὑλιστικὴ εἰδωλολατρεία τῆς ἀρχαιότητος κατενικήθη, ἔξακολουθεῖ ὁμως ὁ λαὸς μας νὰ δουλεύῃ εἰς εἰδωλολατρείαν ἄλλη μορφῆς. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἀνάγκη κάθε ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἱερεῖς νὰ γίνῃ, κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἄπ. Παύλου, **Ἐργάτης.**

Εἰς τὰ ὄρια τῆς ἐνορίας, ὅπου μᾶς ἔταξεν ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ὑπηρετάς τοῦ λαοῦ Του, ὑπάρχουν πλείστοι ὅσοι τομεῖς, οἱ ὁποῖοι μᾶς καλοῦν νὰ ἐργασθῶμεν. Ἡ νεότης, μετὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰς δοκιμασίας της· ἡ δυστυχία καὶ ἡ ἔνδεια, μετὰ τοὺς πειρασμούς της· ἡ ἀγνοία τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μαστίζεται τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ποιμνίου μας· ἡ ἀδιαφορία διὰ τὰ μεγάλα ζητήματα τῆς ψυχικῆς σωτηρίας· τὰ οἰκογενειακὰ δράματα, τὰ ὁποῖα τόσον ἐπικινδύνως πολλαπλασιάζονται, ὅσον αἱ ἡμέραι παρέρχονται· ἡ ἠθικὴ ἔκλυσις καὶ ἡ ὑλιστικὴ ἀντίληψις τῆς ζωῆς καὶ πλήθος ἄλλων ἀταξιῶν ἔχουν ἀνάγκη τῆς ἰδικῆς μας μερίμνης καὶ ἐργασίας, διὰ νὰ ὁδηγηθῆ τὸ ποιμνίον μας νὰ εὕρῃ τὸν ὀρθὸν δρόμον.

Ἐὰν μείνωμεν ἀπαθείς ἐνώπιον ὅλων αὐτῶν τῶν προβλημάτων ποῖα δύναμις θὰ εἶναι ἰκανὴ νὰ συγκρατήσῃ τὸν κατήφορον καὶ νὰ καθοδηγήσῃ τὸν λαόν μας εἰς τὸν δρόμον τῆς σω-

τηρίας του ; Ὁ Κύριος δι' ἡμᾶς εἶπεν ὅτι εἴμεθα τὸ ἅλας καὶ ἡ ζύμη, διὰ τὸ νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ τὴν ἡθικὴν σῆψιν ἢ κοινωνία καὶ νὰ ζυμωθῆ εἰς νέαν ζωὴν. Καὶ ἀπὸ ἡμᾶς θὰ ζητηθῆ λόγος ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως. Δὲν εἶναι λοιπὸν μόνον διὰ τοὺς ἄλλους, διὰ τὸ ποιμνίον μας, ζήτημα σωτηρίας, ἐὰν ἐργασθῶμεν ἢ ὄχι. Καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς ἰδίους ἀποτελεῖ ἐπίσης ζήτημα σωτηρίας. Ἀφοῦ ἅπαξ διὰ τῆς χειροτονίας μας ἀνελάβομεν τὴν τιμὴν νὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴμεθα **ὑποχρεωμένοι** νὰ ἐργασθῶμεν, διὰ τὸ νὰ τὸ φέρωμεν μὲ τὴν βοήθειάν Του εἰς πέρας. Ὀλιγοῦρα δὲν ἐπιτρέπεται. Εἶναι προδοσία τῆς ἀποστολῆς μας, τὴν ὁποίαν ἐκούσως καὶ χωρὶς νὰ ἀσκηθῆ οὐδεμία πίεσις ἀνελάβομεν.

Ζηλωτὴς ἀρχιερεὺς μοὶ ἔλεγε κάποτε : « Ἐὰν μὲ ὑπεχρέωνε ἡ Ἐκκλησία, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, νὰ ἐπωμισθῶ τὸ βάρος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅπως συνέβαινε ἄλλοτε μὲ πολλοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους διὰ τῆς βίας ἀνεβίβαζαν εἰς τοὺς θρόνους τῶν Χρυσοστόμων καὶ τῶν Βασιλείων, θὰ ἔλεγα ἀπολογούμενος ἐνώπιον τοῦ Δικαίου Κριτοῦ : « Κύριε, δὲν ἐθεώρησα ποτὲ ἱκανὸν τὸν ἑαυτὸν μου διὰ τόσον μεγάλην ἀποστολήν » καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἠθέλησα νὰ ἀξιωθῶ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξιώματος. Ἔγινα χωρὶς νὰ τὸ θέλω καὶ ἔκαμα ὅ,τι ἠδυνήθην » περισσότερον δὲν ἠδυνάμην ». Τώρα ὅμως, ποῦ μόνος μου ἐπεδίωξα νὰ ἐνδυσθῶ τὴν ἀρχιερατικὴν ἐξουσίαν, θὰ εἶμαι ἀναπολόγητος, ἐὰν « δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν ». Καὶ εἶχε δίκαιον. Ἀπόλυτον δίκαιον.

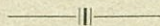
Τὸ ἴδιον δὲν συμβαίνει, ἀρὰ γε, καὶ μὲ ἡμᾶς τοὺς ἱερεῖς ; Πόσοι ἐξ ἡμῶν ἐπέστησαν νὰ δεχθῶν τὸ βάρος τῆς ἱερωσύνης ; Εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν χρειάζεται ἀπάντησις, διότι εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα, πόση σπουδὴ καὶ πόσαι παρακλήσεις προηγούνται πολλάκις τῆς χειροτονίας. Δὲν ἔχω οὔτε τὴν παραμικρὰν πρόθεσιν νὰ μεμφθῶ κανένα δι' ὅσον ἐσημείωσα, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Ἄπ. Παῦλος λέγει ὅτι « εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ » (Α' Τιμ. γ' 1). Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τονίζεται εἰς τὰς γραμμὰς αὐτὰς εἶναι τοῦτο : ὅτι, ἀφοῦ οἰκειοθελῶς ἐχειροτονήθημεν ποιμένες τοῦ λαοῦ, ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλωμεν κάθε φροντίδα νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ τιμητικὴν ἀποστολήν μας. Ὁφείλομεν νὰ ἀναδειχθῶμεν « ἐργά-

« Τάδε λέγει Κύριος, Κύριος. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας καὶ ἐκλή-
τήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ».

(Ἰεζεκ. 34, 10)

ται ἀνεπαίσχυντοι». Ἄλλως ἀπερογαζόμεθα τὴν αἰωνίαν καταδίκην μας. Ὁ «Ἐφημέριος» ἀνέλαβε νὰ μᾶς χειραγωγήσῃ εἰς τὴν ἀποστολὴν μας. Φθάνει νὰ τὸν προσέχωμεν.

Ἄρχμ. ΤΙΜ. ΧΑΛΟΦΤΗΣ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΟΙ ΑΓΙΟΙ

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς μεγάλους Πατέρας καὶ Διδασκάλους, ποὺ ἐτίμησαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν ζωὴν των καὶ μετὰ τὰ ἔργα των καὶ ποὺ ἐτιμήθησαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφεραν εἰς αὐτὴν μετὰ τὴν πίστιν των καὶ μετὰ τὴν ἀρετὴν των—καὶ πολλοὶ ἔξ αὐτῶν καὶ μετὰ τὰς θυσίας των καὶ μετὰ τὸ ἥρωϊκὸν των τέλος—ὑπάρχουν καὶ ἀναρίθμητοι ἄλλοι ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ὅλων τῶν ἱερατικῶν βαθμῶν, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς ὅλας τῆς ἐποχάς, καθὼς καὶ ἄλλοι, ποὺ, χωρὶς νὰ ὑστερήσουν διόλου εἰς ἀγιότητα καὶ εἰς ἔνθεον δρᾶσιν καὶ εἰς ἥρωϊκὴν αὐτοθυσίαν, δὲν μνημονεύονται εἰς αὐτὴν ὀνομαστικῶς, εἴτε διότι ἔζησαν καὶ ἔδρασαν εἰς μέρη καὶ εἰς ἐποχάς, αἱ ὁποῖαι δὲν προσεῖλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἱστορικῶν, εἴτε διότι ἔζησαν καὶ ἔδρασαν εἰς τελείαν ἀφάνειαν—εἰς τὰ «παρασκηνία», ὅπως θὰ ἐλέγαμε σήμερον—καὶ ἔμειναν ἄγνωστοι, καλυφθέντες ἀπὸ τὴν λάμπριν ἐκεῖνων, εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῶν ὁποίων συνετέλεσαν μετὰ τὴν ἀφανῆ καὶ ἀθόρυβον ἐργασίαν των. Ἡ ἰδέα τῆς τιμῆς τοῦ «ἀφανοῦς στρατιώτου» τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ «ἀγνώστου Στρατιώτου» τῶν ἡμερῶν μας, εἶναι μία ἰδέα, ἡ ὁποία ἄριστα δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὸν «ἀγνώστον ἅγιον» καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἄριστα ἀνταποκρίνεται ἡ ὁμαδικὴ ἐορτὴ «τῶν Ἁγίων Πάντων», μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναρίθμητοι εἶναι οἱ «ἀφανεῖς κληρικοί», ὅσοι ἐδαπάνησαν τὴν ζωὴν των διὰ τὸν θρίαμβον τῆς Ἐκκλησίας.

Χωρὶς λοιπὸν νὰ λησμονήσωμεν ποτὲ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐλάβειαν, ποὺ ἀνήκει εἰς τὴν δοξασμένην αὐτὴν χορείαν τῶν ἀφανῶν αὐτῶν Λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας ποὺ εἶναι γνωστὴ μόνον εἰς τὸν Παντογνώστην καὶ δίκαιον Θεόν, θὰ ρίπτωμεν σύντομον βλέμμα εἰς τὸ Ἐορτολόγιόν μας κατὰ δεκαπενθήμερον, διὰ νὰ μνημονεύωμεν τοὺς Ἁγίους, ποὺ ὀνομαστικῶς ἀναφέρουν-

«Προσέχετε οὖν ἑαυτοὺς καὶ παντὶ τῷ πομνίῳ».

(Ὁ Ἅπ. Παῦλος : Πράξ. 20, 28)

ται εἰς αὐτὸ ὡς τιμήσαντες τὴν ἱερατικὴν ἀξίαν τοῦ Προεσβυτέρου, καὶ τοῦ Διακόνου, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι κατὰ τὸ πολὺ χρήσιμον θὰ ὑπενθυμίζεταί με αὐτὸ εἰς τοὺς αἰδεσιμωτάτους ἀναγνώστας «τοῦ Ἐφημερίου».

E. F. M.

ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΛΟΓΙΟΥ ΜΑΣ

(1—15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ)

Κατὰ τὸ πρῶτον αὐτὸ 15θήμερον τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ὀνομαστὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ Ἐορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας μας οἱ κατωτέρω Προεσβύτεροι :

1) Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης († 440). Λόγιος ἱερομόναχος, ἐργασθεὶς ὡς κατηχητὴς καὶ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας καὶ ἐπιμόνως ἀποπονηθεὶς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του διήλθεν ἐν ἀσκήσει, καταστάς διάσημος διὰ τὴν ἀγιότητά του καὶ ἐπιβληθεὶς δι' αὐτῆς καὶ ἐπὶ ἀρχόντων καὶ ἐπὶ ἐπισκόπων, διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁ Μέγας Φώτιος γράφει περὶ αὐτοῦ ὅτι δικαίως ἐθεωρεῖτο «ἱερατικῆς καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας κανὼν». Θεωρούμενος δὲ καὶ σοφὸς καὶ αὐθεντικὸς ἐρμηνευτὴς τῶν ἁγίων Γραφῶν ὑπὸ τῶν συγχρόνων του, κατεκλύζετο ἀπὸ ἐπιστολὰς μὲ δυσκολωτάτας ἀπορίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀπήντα πάντοτε μὲ χάριν καὶ μὲ βαθύνουσαν. Ἀπὸ τὰς ἐπιστολὰς αὐτὰς σφύζονται 2012, εἰς τὴν σειρὰν τῆς «Πατρολογίας» τοῦ Migne (τόμος 78, σελ. 177—1646), μεταξὺ τῶν ὁποίων πλεῖσται ἀναφέρονται εἰς τὸ ὕψος τῆς ἱερωσύνης, εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἱερέων, καὶ εἰς ἔλεγχον τῶν κακῶς χειροτονηθέντων, τῶν κακῶς διαβιούντων καὶ τῶν ἀμελούντων τὰ χρῆμα κληρικῶν. Περὶ τούτων θ' ἀσχοληθῶμεν ἄλλοτε εἰδικώτερον. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου.

2) Αὐθήμερόν ἀναφέρεται καὶ ἡ μνήμη τοῦ Ὁμολογητοῦ **Νικολάου τοῦ Στουδίτου** († 868), ὅστις ὑπέστη πολλοὺς διωγμοὺς ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους ἕνεκα τῆς προσηλωσεως του εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τῆς δραστηριότητος, τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξε διὰ τὴν ὑπεράσπισίν της, ὡς ἐπιτελεῖς τῆς παρὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὀνομαστῆς Μονῆς τοῦ Στουδίου.

«Ὅπως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ».

(Ὁ Ἅπ. Παῦλος : Α' Κορ. 4, 1)

3) Μεταξὺ τῶν Κληρικῶν ἁγίων δύναται ἀναμφιβόλως νὰ καταταχθῇ καὶ ὁ **Ὅσιος Δουκᾶς** (+ 953), ὁ ἰδρυτὴς καὶ ἡγούμενος τῆς ἐπὶ τοῦ Στειρίου ὄρους τῆς Φωκίδος περιφήμου ἱεῤῥᾶς μονῆς (πλησίον τῆς ὁμωνύμου σημερινῆς Κοινότητος τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας), ἣτις προσέφερε σημαντικωτάτας ὑπηρεσίας εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα κατὰ τὴν περίοδον ἐπικινδύνων διὰ τὴν θρησκείαν καὶ διὰ τὸ ἔθνος ἱστορικῶν περιπετειῶν. Ὁ ὅσιος Δουκᾶς ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ἐγκρατείας, ἐργατικότητος, φιλοξενίας καὶ διεβίωσεν ὡς ἅγιος, γενόμενος ὁδηγὸς πολλῶν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἡ μνήμη του εορτάζεται τὴν 7ην Φεβρουαρίου.

4) Τὴν 9ην Φεβρουαρίου μνημονεῖται τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου **Πέτρου τοῦ Δαμασκηνοῦ**, ὅστις, διαπρέψας ὡς ἱερεὺς μὲ βαθεῖαν συνείδησιν τῶν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ πρὸς τὸν χριστεπώνυμον λαὸν ὑποχρεώσεών του, παρέμεινε πιστὸς μέχρι θανάτου, ἀποκεφαλισθεὶς κατὰ τοὺς διωγμοὺς τῶν πρώτων αἰώνων.

5) Ὁ γνωστότατος Ἱερομάρτυς **Χαράλαμπος ὁ Θαυματουργός**, τοῦ ὁποίου ἡ τιμία κάρα φυλάσσεται μέχρι σήμερον εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Ἁγίου Σεφάνου τῶν Μετεώρων (Καλαμπάκα Θεσσαλίας), ἦτο ἱερεὺς ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐδαπάνησεν ὅλην τὴν ζωὴν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ποιμνίου του, μέχρι βαθυτάτου γήρατος, τρέχων παντοῦ διὰ νὰ φέρῃ τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς, εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, εἰς τοὺς φυλακισμένους, καὶ εἰς τοὺς κινδυνεύοντας. Εἰς ἡλικίαν 113 ἐτῶν, κατὰ τὸν ἐπὶ Σεπτημίῳ Σεβήρου διωγμὸν, ἀφ' οὗ ἀντιμετώπισε μὲ θάρρος καὶ μὲ καρτερίαν τὰ τρομερὰ βασανιστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπεβλήθη διὰ ν' ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, καὶ ἤλεγξε μὲ σοφὴν παρηγορίαν καὶ αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα, ἀπέθανε τῷ 198 μ.Χ. πλήρης μαρτυρικῶν πληγῶν. Ἡ παρηγορία τοῦ Ἱερομάρτυρος ἐκερδίσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὴν βασιλόπαιδα Γαλήνην, ἡ ὁποία καὶ ἐφρόντισε διὰ τὴν ἔντιμον ταφὴν του. Ἀλλὰ καὶ δύο ἀπὸ τοὺς δημίους, πρὸς τὸν ἐβασάνισαν, ἐκερδήθησαν ἀπὸ τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγ. Χαράλαμπος καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἐμαρτύρησαν καὶ αὐτοί, εορταζόμενοι μαζί του τὴν ἰδίαν ἡμέραν: ὁ ἅγιος Βάπτως καὶ ὁ ἅγιος Πορφύριος.

«Ὁ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὐρεθῇ».

(Ὁ Ἁπ. Παῦλος: Α' Κορ. 4, 2)

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

(Συνέχεια και τέλος από σελ. 16)

Ὅς συναισθηματικοὶ ἐξωστρεφεῖς θεωροῦνται ὅσοι προσκολλῶνται ὑπερέτρωσ εἰς τὴν παράδοσιν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ κυροαρχοῦνται ἀπὸ ἔντονον συναισθηματισμὸν καὶ θρησκευτικὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ κάποιαν ἱστορικὴν αὐθεντίαν.

Ὁ αἰσιόδοξος ἐξωστρεφῆς, ἐξ ἄλλου, εἶναι πάντοτε ζωηρός, σκιρτῶν ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, ὀρμητικὸς καὶ εἰς ὅλους τοὺς κύκλους ἀγαπητός. Παίρνει πάντοτε τὴν καλὴν πλευρὰν τῶν πραγμάτων. Ἡ σκέψις του ὅμως εἶναι πάντοτε ρηχὴ. Εἶναι εὐπιστος καὶ μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, ποῦ ἀποδέχεται μίαν ἰδέαν, μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν τὴν ἐγκαταλείπει. Ἐνθυμίζει πολλάκις τὸν σπόρον τοῦ εὐαγγελίου, ποῦ πίπτει ἐπάνω εἰς τὴν πετρώδη γῆν, βλαστάνει πρὸς ὄραν καὶ ταχέως ξηραίνεται «διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰμάδα».

Σὰς ἐνδιαφέρουν οἱ τύποι αὐτοί; Σὰς εἶναι λίγο ξένοι; Τώρα θὰ σὰς περιγράψω ἀρχετὰ συγγενεῖς ἰδιοσυγκρασίας. Ἐνδοστρεφεῖς εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὰ διαφέροντα στρέφονται πρὸς τὰ ἔσω, πρὸς τὸν ἴδιον ἐσωτερικὸν του κόσμον. Ἀρέσκειται εἰς τὴν μελέτην, τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, εἰς τὴν θεωρίαν, τὰ νοήματα καὶ τὰς ἀξίας. Εἶναι διστακτικὸς εἰς τὰς ἀποφάσεις του, προτιμᾷ δὲ τὴν μοναξιάν, τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν συγκέντρωσιν, ἀποφεύγων ἰδιαίτερος τὴν κοινωνίαν μετὰ τῶν ἐξωστρεφῶν. Ὁ μελαγχολικὸς ἐνδοστρεφῆς εἰδικώτερον χαρακτηρίζεται ἀπὸ βραδύτητα τῆς σκέψεως καὶ τοῦ συναισθήματος. Βλέπει πάντοτε τὴν κακὴν πλευρὰν τῶν πραγμάτων. Ρέπει πρὸς τὴν μουσικὴν, τὴν ποίησιν καὶ τὰς καλὰς τέχνας. Θὰ ἐκπλαγῆτε, ἐὰν σὰς εἰπῶ ὅτι οἱ χριστιανοὶ μυστικοὶ ἀνήκουν εἰς τὸν τύπον αὐτόν; Ἡγκυροβολημένοι ἐντὸς τοῦ προσωπικοῦ, ἐσωτερικοῦ, κόσμου τῆς θρησκευτικῆς βεβαιότητος, δὲν ἐνοχλοῦνται διὰ τὰς ἀναστατώσεις καὶ τὰς συγκρούσεις τῶν συνθηκῶν τοῦ ἔξω κόσμου. Δι' αὐτοὺς ἡ γνῶσις καὶ ἡ αἰωνία ἀπόλαυσις τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ καὶ ὁ χριστιανὸς ὀρθολογιστῆς, κατὰ τοὺς ψυχολόγους, ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν. Ὅτι ἐπιζητεῖ ὁ μυστικὸς μὲ τὴν καλλιέργειαν τῶν μυστικῶν, ἐσωτερικῶν, δυνάμεων, πιστεύει ὅτι κατορθώνει ὁ ὀρθολογιστῆς μὲ τὴν λογικὴν. Εἶναι καὶ οἱ δύο τύποι, ὅσον καὶ ἂν διαφέρουν κατὰ ἄλλα, ἐνδοστρεφεῖς. Πάν-

«Γενναίας οὖν δεῖ ψυχῆς ἵνα μὴ περικακῆ, ἵνα μὴ ἀπογινώσκῃ τῆς τῶν πλανωμένων σωτηρίας».

(Ι. Χρυσόστομος)

τως ἡ ἀντικειμενικὴ καὶ κριτικὴ θέσις τοῦ ὀρθολογιστοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν τείνει νὰ τὴν καταστήσῃ μίαν διανοητικὴν μάλλον περιπέτειαν παρὰ ἓνα δλοκληροῦν βίωμα.

Ὁ φλεγματικὸς ἐνδοστροφῆς τύπος χαρακτηρίζεται διὰ τὴν βραδύτητα τῆς σκέψεως καὶ τὴν ἀτονίαν τοῦ αἰσθήματος, διὰ τὴν ἀπάθειαν, ψυχρότητα καὶ ἀδράνειαν. Οὐδεμίαν πρωτοβουλίαν ἠμπορεῖ νὰ ἀναμένῃ κανεὶς ἀπὸ τὸν τύπον αὐτόν. Αἱ ἐκκλησῖαι μας εἰδικώτερον βροῖθουν ἀπὸ φλεγματικούς παραδοσιαρχικούς, ἀνθρώπους δηλ. πού δέχονται τὴν παράδοσιν, ὄχι διότι ἔχουν πεισθῆ περὶ τῆς ἀξίας της ἢ διὰ λόγους συναισθηματικούς, ἀλλὰ ἀπὸ διανοητικὴν ἀδράνειαν καὶ ἀνεπάροκειαν.

Δὲν νομίζετε, ὅτι αἱ ἐκκλησῖαι μας εἶναι γεμάται ἀπὸ ἐνδοστροφεῖς καὶ ὅτι ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀφίσει τὴν σφραγιδα τῶν εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις της; Ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει καὶ χρέος καὶ συμφέρον νὰ δεχθῆ ὡς ἰσότημα μέλη της καὶ τοὺς ἔξωστροφεῖς ἀδελφούς μας, πού ἀποτελοῦν τὴν μεγάλην πλειονότητα τῶν μὴ μετεχόντων εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας σήμερον; Δὲν φρονεῖτε ὅτι εἶναι ἐπιτακτικὴ ἢ ἀνάγκη νὰ εὐρεθῆ ἐντὸς τῶν ἐκκλησιῶν μας χῶρος—πρόγραμμα ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς δράσεως—καὶ διὰ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς Μάρθας, ἐνῶ ἀνενόχλητοι οἱ ὀπαδοὶ τῆς Μαρίας θὰ ἐξακολουθοῦν ἀπολαμβάνοντες τὸν πνευματικὸν θησαυρὸν τῆς Ἐκκλησίας; Ὑπάρχει ἓνα πλῆθος ἀνθρώπων πού, ὅπως ὁ Ἡσαῦ τῆς Π. Διαθήκης, χαρακτηρίζονται ἀπὸ ὅλας τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχουν αὐτὸ πού ὀνομάζομεν πνευματικότητα. Θὰ ἀφίσωμεν ὅλους αὐτοὺς ἐπ' ἀπειρον ἔξω τῆς παρεμβολῆς; Εἰς τὸ χέρι σας εἶναι, αἰδεσιμῶτατοι Ἐφημέριοι, νὰ τοὺς φέρετε μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας; ἀρκεῖ νὰ πλουτίσετε τὸ πρόγραμμα τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας μέσα εἰς τὴν ἐνορίαν σας καὶ νὰ ζητήσετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς νὰ σὰς βοηθήσουν.

Σημείωσις.—Εἰς τὸ προηγούμενον (σελ. 15, στίχ. 31) ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας παρελείφθη μία σειρὰ καὶ ἐσφαλμένως ἀνεγράφη ὅτι «οἱ αἰσιόδοξοι καὶ χολερικοὶ ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐξωστροφούς, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ, «οἱ αἰσιόδοξοι καὶ χολερικοὶ ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐξωστροφούς, οἱ δὲ φλεγματικοὶ καὶ μελαγχολικοὶ εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐνδοστροφούς».

Σ. ΑΓΟΥΡΙΑΔΗΣ

«Οὗτος ὁρος πάσης πνευματικῆς προστασίας, πανταχοῦ τὸ καθ' ἑαυτὸν παρορᾶν πρὸς τὸ τῶν ἄλλων συμφέρον».

(Γρηγόριος Ναζιανζηνός)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

Κύριε Διευθυντά,

Ἦδη διανύω τὸ 23ον ἔτος ὡς ἐφημέριος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Θάνα «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου». Δὲν θέλω ἐπεκταθῆ πολὺ, διότι δὲν εἶμαι ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ μόνον μίαν ἐρώτησιν θὰ σᾶς κάμω ἐπὶ τοῦ σοβαροτάτου ζητήματος, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ ἐγκατάστασις ραδιοπομποῦ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, διὰ τὰ μεταδίδη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὴν θεῖαν λειτουργίαν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κράτους κλπ.

Πράγματι εἶναι ἓνα μεγάλο θαῦμα αὐτὸ, τὸ νὰ ἀκούουν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις καὶ εἰς τὰ χωριά ὅ,τι ψάλλεται εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ μετεφέρθη ἡ ἐκκλησία εἰς τὴν ταβέρναν κ.λ.π. καὶ ἀρχίζουν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν ἐκκλησίαν των καὶ νὰ μεταβαίνουν εἰς τὴν ταβέρναν, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν λειτουργίαν, τὴν τελουμένην εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἀθηνῶν καὶ ἀλλαχοῦ.

Λοιπὸν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ὄχι μόνον δὲν θὰ σταθοῦν ὄρθιαι αἱ κρημισθεῖσαι κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ ἀνοικοδομούμεναι ἐκκλησῖαι, ἀλλὰ βαθμῆδὸν θὰ ἐρημωθοῦν καὶ αἱ ἤδη ὑφιστάμεναι.

Δὲν ἐπεκτείνομαι ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἀλλὰ μόνον κρούω τὸν κόδωνα τοῦ κινδύνου, διότι ἤρχισαν οἱ ἐνοριταὶ μου νὰ κάμνουν διάφορα σχόλια κατὰ τὴν ὥραν τῆς θ. λειτουργίας: «Πᾶμε στὴν ταβέρναν: τρώγοντας καὶ πίνοντας ἀκούομεν μητρόπολιν Ἀθηνῶν»!

Ἐὰν ἓνας ἐφημέριος ἐπήγαινε ἡ ἐτελοῦσε τὴν θ. λειτουργίαν σὲ μέρος ἀπηγορευμένον, χωρὶς ἀμφιβολίαν θὰ ἐτιμωρεῖτο. Πῶς λοιπὸν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ μετεβλήθησαν ταβέρναι, μὰρ κλπ. εἰς οἴκους Θεοῦ; Πέποιθα ὅτι θὰ ἐνεργήσητε πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ.

Μετ' ἀπειρῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης
Δημήτριος Ἱερεὺς Παρασκευόπουλος

Σ.Α. Τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον θίγει ἡ ἀνωτέρω ἐπιστολή, εἶναι σοβαρότατον. Ἐλπίζομεν νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἔχωμεν μίαν ἔγκυρον ἀπάντησιν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον μας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

«Ὁ Ἐφημέριος» στέλλεται δωρεὰν πρὸς ὅλους τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησίας», τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ παράρτημα.

Σημείωσις: Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», Μοσχονησίον 12α, Ἀθήνας (τηλέφ. 82.219) ἢ πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον, Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).